

Asia: VN/18354/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi

Toimitusketjussa alempana sijaitsevaa toimijaa koskeva sääntely hallinnollisissa seuraamuksissa (15–18 §)

Korjausmääräyksen ensisijaisuus ja huomautuksen käyttö vähäisissä laiminlyönneissä (15 §) on hyvä lähtökohta, kun puute johtuu toimitusketjussa ylempänä olevasta tahosta. 16 §:n mukaista kieltoa ilman edeltävää korjausmääräystä tulisi käyttää vain ilmeisen tahallisisissa tai toistuvissa laiminlyönneissä, sillä toimitusketjussa alempana sijaitsevan toimijan ja kauppaa käyvän mahdollisuudet varmistua koko toimitusketjun asetuksenmukaisuudesta ovat rajalliset.

Rikkomusmaksu 20 §

RASI ry pitää perusteltuna, että toimitusketjussa alempana sijaitsevaa toimijaa ja kauppaa käyvää toimijaa koskeva rikkomusmaksu on rajattu tietojen keräämis-, säilyttämis- ja ilmoitusvelvollisuuksiin. On myös perusteltua, että rikkomusmaksut porrastetaan toimijan mukaan. Ruokavirastolta tarvitaan kuitenkin selkeää ja yksiselitteistä ohjeistusta, jotta pienemmätkin yritykset pystyvät velvoitteet täyttämään. Seuraamussääntely ei saa perustua epäselviin tulkintoihin, vaan toimitusketjussa alempana sijaitsevien toimijoiden ja kauppaa käyville tulee olla selvää, milloin heidän olisi pitänyt havaita riski tai mitä toimenpiteitä heiltä olisi käytännössä voitu edellyttää.

Hallinnollinen seuraamusmaksu

RASI ry pitää hyvänä, että seuraamusmaksujen osalta rikkomusmaksun ja hallinnollinen seuraamusmaksu on erotettu toisistaan. Hallinnollisen seuraamusmaksun määrän (24 §) kannalta on erityisen tärkeää, että seuraamuksia määrättäessä otetaan huomioon teon laatu, vakavuus, toimijan asema toimitusketjussa sekä se, millaiset tosiasialliset mahdollisuudet toimijalla on ollut saada tietoa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta. Tämä on erityisen tärkeää arvioitaessa toimitusketjun myöhemmissä vaiheissa toimivien yritysten tosiasiallisia mahdollisuuksia saada tietoa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

Esityksen vaikutukset

RASI ry pitää hyvänä, että vaikutusarvioinnissa on tunnistettu, että muutosasetus keventää toimitusketjussa alempana sijaitsevien toimijoiden ja kauppaa käyvien velvoitteita vähentäen niiden hallinnollista taakkaa. Kevennyksistä huolimatta yrityksille jää edelleen käytännön velvoitteita. Ilmoitustunnisteiden vastaanottaminen ja vähintään viiden vuoden säilyttäminen edellyttää yrityksiltä tietojärjestelmä- ja prosessimuutoksia. RASI ry katsoo, että nämä vaikutukset tulee tunnistaa esityksen vaikutusarvioinnissa nykyistä selkeämmin.

RASI ry kannattaa Ruokaviraston nimeämistä valvovaksi viranomaiseksi. Varsinkin asetuksen soveltamisen alkuvaiheessa on kuitenkin turvattava Ruokaviraston riittävät resurssin neuvoa ja ohjeistaa yrityksiä asetuksen vaatimusten noudattamiseksi.

Riikka Vaaja
toimitusjohtaja
Rauta- ja sisustuskauppayhdistys RASI ry